

Vlaanderen
is erfgoed

Opheffingsdossier

Hoeve De Groote Hoef en omgeving in
Lommel

Cultuurhistorisch landschap en Monument

Agentschap
Onroerend
Erfgoed

Opheffingsdossier:

Hoeve De Groote Hoef en omgeving, Lommel, Hoeverdijk 11–
cultuurhistorisch landschap en monument (gedeeltelijke opheffing)

Onderwerp

Benaming: Hoeve De Groote Hoef en omgeving

Adres of ligging: Hoeverdijk 11, Lommel

Dossier

Type dossier: opheffingsdossier (Gedeeltelijke opheffing)

Dossiernummer: 4.001/72020 /104.1

Bescherming

Beschermd als: cultuurhistorisch landschap en als monument

Beschermingsbesluit: 21 maart 1974

URI Besluitendatabank Onroerend Erfgoed: <https://id.erfgoed.net/bsluiten/696>

Inventaris Onroerend Erfgoed

URI cultuurhistorisch landschap: <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/2515>

URI monument: <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/2508>

Samenvatting

De bescherming van hoeve De Groote Hoef en omgeving wordt **gedeeltelijk** opgeheven omdat de erfgoedwaarden onherstelbaar zijn aangetast of verloren gegaan (art 6.2.1.1^o) op het wegtracé van de N71, genaamd Ringlaan, en de parking op de hoek van de Ringlaan en de Hoeverdijk. De ingreep is beperkt. Enkel de in het zuiden gelegen percelen die werden ingenomen door de Ringlaan en de parking worden uit de beschermingsperimeter verwijderd. De gedeeltelijke opheffing heeft als gevolg dat de afbakening van de bescherming als cultuurhistorisch landschap én als monument zal inkrimpen. De als monument beschermde hoeve ondergaat een minimale wijziging in de afbakening.

De opheffing heeft dus betrekking op twee beschermingen: de afbakening van het cultuurhistorisch landschap sluit aan bij die van het monument. Beide beschermingen zijn gevat door één en hetzelfde besluit: het koninklijk besluit van 21 maart 1974.

Datum

Datum: 18/10/2023

INHOUDSTAFEL

1.	Aanleiding tot opmaak van het dossier	4
2.	Beschrijvend gedeelte	4
2.1.	Ruimtelijke context.....	4
2.2.	Historiek van het beschermde goed	4
2.3.	Historiek van het beschermings- en beheerdossier	5
2.3.1.	Beschermingsaanvraag en bescherming (1971-1974)	5
2.3.2.	Aanleg van de Ringlaan (1974-1986).....	6
2.3.3.	Groote Hoef gaat een lange restauratie en herinrichting tegemoet (1975-1985)	6
2.3.4.	Tweede restauratie na brand (1985-1989)	7
2.3.5.	Komst van het molenmuseum en bouw van een rosmolen (1994-1999)	7
2.3.6.	Versterking van de horeca-functie (1999-)	7
2.4.	Fysieke toestand van het onroerend goed	7
2.5.	Juridische toestand.....	7
2.5.1.	Adres en kadaster	7
2.5.2.	Onroerend erfgoed	8
2.5.3.	Omgeving	8
2.5.4.	Natuur en Bos.....	8
2.5.5.	Landinrichting.....	8
3.	Evaluerend gedeelte	8
3.1.	Evaluatie van de opheffing van de bescherming	8
3.2.	Registratie van de erfgoedwaarden die verloren gaan	9
3.3.	Motivering van de afbakening van de opheffing	9
4.	Bronnen	9
5.	Bijlagen bij het inhoudelijk dossier	10
5.1.	Omgevingsplan	10
5.2.	Fotobijlage	10
5.3.	Documentatie	10

1. AANLEIDING TOT OPMAAK VAN HET DOSSIER

Dit is het inhoudelijk dossier bij het gedeeltelijke opheffingsbesluit van het beschermde cultuurhistorisch landschap '[Hoeve De Grootte Hoef: omgeving](#)'¹ in Lommel en van het beschermde monument '[Hoeve De Grootte Hoef](#)'². De opheffing van de bescherming kadert in de herziening van het beschermde erfgoedbestand, zoals ingeschreven in de Beleidsnota Onroerend Erfgoed (2019-2024) van minister Matthias Diependaele.

De bescherming van 21 maart 1974 werd onderzocht in het project 'snelle screening' (2021-2022). Deze snelle screening had als doel om op een termijn van anderhalf jaar die beschermingen te detecteren die vandaag overduidelijk niet meer aan de hedendaagse selectiecriteria voor bescherming voldoen. Met uitzondering van de stedenbouwkundige ensembles en het archeologisch en varend erfgoed, werd het volledige beschermde bestand gescreend.

Dit dossier gaat over de gedeeltelijke opheffing van de bescherming als cultuurhistorisch landschap en als monument van hoeve De Grootte Hoef en omgeving.

2. BESCHRIJVEND GEDEELTE

2.1. Ruimtelijke context

De beschermde hoeve De Grootte Hoef in Lommel (Hoeverdijk 11) sluit aan bij de gewestweg voor doorgaand verkeer, N71 genaamd Ringlaan. Ruimtelijk is de hoeve opgenomen in het verstedelijkte gebied in en rond Lommel. Het beschermde cultuurhistorisch landschap sluit aan bij de historische hoeve 'Grootte Hoef', die als monument is beschermd, zie hiervoor het omgevingsplan als bijlage bij dit dossier.

De gedeeltelijke opheffing heeft uitsluitend betrekking op enkele percelen, voor zover die overlappen met het wegtracé van de Ringlaan en met de parking op de hoek van de Ringlaan en de Hoeverdijk.

2.2. Historiek van het beschermde goed

Hoeve '[De Grootte Hoef](#)'³ is een historische hoeve waarvan de wortels mogelijk tot een tiende-eeuwse schenking teruggaan. Sinds de 13de eeuw behoorde de hoeve tot de bezittingen van de abdij van Averbode. Eigenlijk vormde de Grote Hoeve een dubbelhoeve, samen met de daar tegenover gelegen Kleine Hoeve, die rond 1950 werd afgebroken. De gezamenlijke oppervlakte van het landgoed op het grondgebied van Lommel bedroeg in de 17de eeuw ongeveer 130 ha, bijna allemaal bezittingen die in de onmiddellijke omgeving van de hoeve lagen. Het beschermde landschap rond de huidige hoeve is dus maar een fractie van het oorspronkelijke grondbezit.

De hoeve lag op de rand van het cultuurareaal rond Lommel, aansluitend bij een uitgestrekte heide, waarvan een vijftal percelen ook eigendom van de hoeve waren. Het dichtst bij de hoevegebouwen lagen een dries (zuid) waar het vee bijeen gedreven werd, een moestuin met waarschijnlijk een boomgaard (noord) en een omgrachte akker (oost). Aan de westzijde begrenste de weg, genaamd Hoeverdijk, het erf.

Eeuwenlang bleef de hoeve eigendom van de abdij van Averbode, tot de kloosterlingen in 1798 -mogelijk uit geldnood- hun landbouwbedrijf in Lommel aan een particulier

¹ <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/2515>

² <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/2508>

³ <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/80141>

verkochten. Op dat ogenblik had de abdij haar bezittingen in de Zuidelijke Nederlanden verloren door de nationalisering van de kloosterdomeinen op initiatief van de Franse bezetter. Lommel lag toen evenwel in de Noordelijke Nederlanden, waardoor het buiten schot bleef voor de onteigeningen. En dus konden de abdiheren hun goederen daar zelf nog te gelde maken. Na de verkoop zette de particulier het landbouwbedrijf verder.

Op het moment van de opmaak van het primitief kadaster in 1844 was de configuratie van de oude abdihoeve met omliggende landerijen nog heel herkenbaar. Maar de bebossing in de omgeving rukte op. Tegen 1873 waren enkele heideterreinen al bebost, een trend die zich nog verder zette in de loop van de 19de-20ste eeuw en de hele Kempen kenmerkte.

De grootste verandering volgde na 1970 toen de bebouwing in de omgeving sterk uitbreidde en de aanleg van de rijksweg, nu gewestweg N71 (Ringlaan) in 1974-1976 die de circulatie van het autoverkeer in de regio moest bevorderen. Het landbouwbedrijf dreigde deels te moeten verdwijnen. Vermoedelijk speelde deze dreiging een rol in de beschermingsaanvraag die enkele lokale verenigingen indienden. De bescherming volgde op 21 maart 1974. In 1974 stopte het landbouwbedrijf.

2.3. Historiek van het beschermings- en beheerdossier

2.3.1. Beschermingsaanvraag en bescherming (1971-1974)

De beschermingsaanvraag kwam er op initiatief van enkele lokale verenigingen met belangstelling voor erfgoed. Er zich van bewust dat de Groote Hoef als middeleeuwse abdihoeve de puur lokale betekenis oversteeg, dienden de Gemeentelijke Kulturele Raad van Lommel (GKR), de Heemkundige Kring en de VVV in september 1971 een inhoudelijk voorstel voor de bescherming van het hoevecomplex in. Na overleg en een terreinbezoek stemde de Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg met het voorstel in. Niet alleen waren de hoevegebouwen in slechte staat, er was ook de dreiging van de aanleg van de doorgaande weg. Er was dus actie nodig.

Op 15 maart 1972 verleende de minister toestemming om de procedure voor de bescherming van de Groote Hoef te Lommel als monument en als landschap van de erbij aansluitende weide als landschap op te starten. Op 28 februari 1972 had de KCML immers geadviseerd dat deze weide best mee opgenomen werd in de afbakening omwille van het zicht op de hoeve vanuit het kruispunt Karrestraat-Salamanderstraat. In latere briefwisseling luidde het dat "bij de bescherming ervoor werd geopteerd om het nog aanwezige historische landbouwareaal maximaal te behouden als landschap in functie van het hoevecomplex"⁴. De omliggende percelen gaven de hoeve de nodige ondersteunende contextwaarde.

Op 17 mei 1973 kreeg de Groote Hoef het statuut van voorlopige bescherming, op 21 maart 1974 volgde de definitieve bescherming. Daarbij werd de onmiddellijke omgeving van de hoeve Groote Hoef beschermd als cultuurhistorisch landschap omwille van het algemeen belang. Voor de afbakening koos men pragmatisch voor enkele kadastrale percelen aansluitend bij de hoevegebouwen, die de hoeve wat ruimte en context moesten geven. De afbakening volgde dus de perceelsgrenzen zoals ze in 1973 bij het kadaster gekend waren. Bijkomend behoorden deze percelen eveneens tot het eigendom dat de nieuwe eigenaar ging verwerven. Want om de toekomst te verzekeren, waren er eerder een visie, plannen en afspraken gemaakt over het voortbestaan van de hoeve en hoe die er dan zou uitzien. Dat de eigenaar het goed zou overdragen aan een nieuw op te richten stichting, maakte deel uit van die toekomstplannen. De eigendomsoverdracht aan de nieuwe

---

⁴ OE-archief Limburg: beheersarchief, doos DL 141: brief van E. Goedleven, afdelingshoofd Monumenten en Landschappen, 10 sept 1998.

'Stichting Groote Hoef' gebeurde op 24 februari 1975 na de officiële oprichting van de stichting op 10 januari 1975 (Belgisch Staatsblad 6 maart 1975). Als bestemming kreeg de Groote Hoef een sociaal-culturele invulling, zijnde een ontmoetingsplaats waar mensen iets kunnen eten, drinken, weetjes over vroeger te weten komen, biologisch kunnen tuinieren, bijen houden, oud landbouwalaam bekijken, enz.

2.3.2. Aanleg van de Ringlaan (1974-1986)

Tussen 1974 en 1986⁵ realiseerde het ministerie van Openbare Werken de aanleg van de N71 (Ringlaan). Het tracé werd aangepast, zodat het gebouwencomplex van de Groote Hoef gespaard werd. Door het schrappen van de parallelweg langs de N71 kreeg de hoeve meer ruimte. De zuidkant van het beschermde landschap werd wel getroffen. Daar doorsneed de rijksweg, bestaande uit een twee maal twee rijstroken met een middenberm, de Hoeverdijk.

De Ringlaan is dus na de bescherming aangelegd, hoewel het traject voordien al bekend was. Bij de afbakening van het beschermd cultuurhistorisch landschap heeft men met het ontwerp-tracé geen rekening gehouden, mogelijk omdat het traject nog niet helemaal definitief was.

2.3.3. Groote Hoef gaat een lange restauratie en herinrichting tegemoet (1975-1985)

Intussen rijpten de plannen voor een ver doorgedreven restauratie: de toestand van de hoevegebouwen werd grondig in kaart gebracht en opmetingsplannen opgemaakt⁶. In 1978 volgde de toelating voor het aanvatten van de restauraties. Het woonstalhuis en de grote schuur werden eerst aangepakt. In het woonstalhuis moesten een cafetaria en vergaderzaaltje met faciliteiten komen, in de grote schuur voorzag de ontwerper en architect Lode Vandebroek een tentoonstellingsruimte⁷. Bij een volgende restauratiefase zou de kleine schuur, die een invulling als schaapskooi kreeg, aan de beurt komen. Ook de omgeving kreeg een make-over: in de hoek van de Hoeverdijk en de N71 kwamen een verharde parking en een toegangsweg. Er werd ook ruimte voorzien voor de aanleg van een nieuwe boomgaard, een moestuin, een weide en (afsluitings)hagen.

In 1981 diende tuinarchitect H. Bruggen een voorstel tot groenaanleg in, dat door de erfgoedconsulent werd bijgestuurd. Daarin werden de soorten en locaties van nieuwe groenvoorziening met o.a. linde, haagbeuk, buxus, vlierbes, kornoelje, notelaar, eik en zwarte den vastgelegd. De nog overblijvende lindes uit de tijd van het landbouwbedrijf werden zoveel als mogelijk in het plan geïntegreerd. Daartoe behoorden o.a. de gekandelaarde lindes ten zuiden van het woonstalhuis⁸ en bij het erf⁹.

De nieuwe aanleg maakte de bouw van een overdekking voor machines nodig, later het karrehuis genoemd (perceel 21Y7), waarvoor in 1982 toelating werd gegeven.

In augustus 1985 waren de restauratie en herinrichting van de site klaar, tijd voor een feestelijke inhuldiging.

---

⁵ De Ringlaan is voor het eerst op de topografische kaart van 1986 te zien: Nationaal Geografisch Instituut: Chronologische mozaïek van de kaart van België voor het jaar 1989, [Cartesius](#) [online], kaartblad 17-3 (1986).

⁶ De toestand van het gebouwencomplex van de Groote Hoef werd grondig gedocumenteerd aan de hand van vele opmetingsplannen, bewaard in het archief van Onroerend Erfgoed: Archief Onroerend Erfgoed Limburg, Beschermings- en beheersarchief Groote Hoef (Lommel), DL 141.

⁷ Archief Onroerend Erfgoed Limburg, Beschermings- en beheersarchief Groote Hoef (Lommel), DL 141: bestemmingsplan van architect Vandebroek (1975).

⁸ <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/131041>

⁹ <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/131042>

2.3.4. Tweede restauratie na brand (1985-1989)

Maar de feestvreugde was helaas van korte duur, want in 1985 en 1986 sloeg een pyroomaan twee keer toe. De pas gerestaureerde schuur en schaapskooi raakten door de brandstichting zwaar beschadigd. Een tweede restauratieronde volgde, die tegen 1989 kon worden voltooid.

2.3.5. Komst van het molenmuseum en bouw van een rosmolen (1994-1999)

In 1994 verwelkomde de Groote Hoef een nieuwe gebruiker: VZW Levende Molens Noord-Limburg bracht er zijn molenmuseum onder in de schaapskooi. Even later volgde een voorstel voor de bouw van een buitenrosmolen op de site van de Groote Hoef. Omwille van de samenhang met het molenmuseum en de functies van de gebouwen kreeg de aanvraag op 28 maart 1996 een toelating van Onroerend Erfgoed. De molen werd volledig nieuw gebouwd op een betonnen vloerplaat. Voor het ontwerp inspireerde architect Theuwissen zich op de rosmolen in het Tillegembos bij Brugge.

In 1998 plande het molenmuseum een uitbreiding van de museumruimte. De schaapskooi zou daardoor bijna met de helft uitbreiden. Hiervoor werd geen toelating verleend.

Een andere vereniging, de Lommelse Sint-Sebastiaansgilde, gebruikte de Groote Hoef ook voor haar activiteiten. In 1997 diende de schuttersvereniging een regularisatie-aanvraag in voor het bouwen van een schuttersmast en de aanleg van een kogelvang. De oude schuttersboom had ze vervangen door een moderne metalen schuttersmast in de nieuwe boomgaard, ten oosten van de grote schuur. Omdat de regelgeving onroerend erfgoed de regularisatie niet toeliet, werd de aanvraag geweigerd en vroeg Monumenten en Landschappen aan de gemeente om de overtreding te verbaliseren. Op 24 september 1999 seponeerde de procureur het bouw misdrijf.

2.3.6. Versterking van de horeca-functie (1999-)

Inmiddels evolueerde de Groote Hoef tot een heuse restaurant-brasserie met feestzaal. In vergelijking met de beginjaren is de horecafunctie dus versterkt. En dat werd ook in de buitenruimte zichtbaar: door de toelating in 1999 voor de constructie van een buitentoeg in een nieuw bouwvolume, de uitbreiding van het terras en de verharding van het erf.

2.4. Fysieke toestand van het onroerend goed

De fysieke toestand van het onroerend goed waarvoor dit opheffingsdossier wordt opgemaakt is vastgesteld tijdens plaatsbezoeken op 29 juli en 24 augustus 2022. De fysieke toestand is op dat moment fotografisch gedocumenteerd. Deze registratie is als bijlage bij het ministerieel besluit gevoegd en geeft een beeld van de toestand van het onroerend goed op het moment van de opheffing.

2.5. Juridische toestand

2.5.1. Adres en kadaster

Het gedeeltelijk op te heffen beschermd cultuurhistorisch landschap en monument liggen in Lommel, Hoeverdijk 11, kadastraal omschreven als Lommel, 4de afdeling, sectie D. Ten opzichte van het ogenblik van bescherming in 1974 is de kadastrale toestand gewijzigd, waardoor de huidige perceelnummers niet meer dezelfde zijn als die op het plan bij de bescherming van 21 maart 1974. Enkele kavels zijn samengevoegd en kregen nieuwe perceelsgrenzen.

2.5.2. Onroerend erfgoed

Beschermd cultuurhistorisch landschap

- Hoeve De Groote Hoef en omgeving, 21 maart 1974,
<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/2515>

Beschermd monument

- Hoeve De Groote Hoef, 21 maart 1974,
<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/2508>

Vastgesteld bouwkundig erfgoed

- Hoeve De Groote Hoef, 1 februari 2018,
<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/17442>

Beheerplan in opmaak

2.5.3. Omgeving

Het gewestplan van Neerpelt-Bree van 22 maart 1978 gaf aan De Groote Hoef de bestemming 'gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut'. Het traject van de Ringlaan en het stukje perceel ten zuiden ervan ligt volgens het Provinciaal RUP van 12 juli 2011 in het kleinstedelijk gebied Lommel¹⁰.

2.5.4. Natuur en Bos

Hoeve De Groote Hoef en omgeving maakt deel uit van het uitgestrekte gebied van het soortenbeschermingsprogramma voor weidevogels met de focus op grutto en wulp, genaamd Hageven.

2.5.5. Landinrichting

De Ringlaan vormt de noordelijke grens van het landinrichtingsproject Grote Nete-gebied van 26 okt 1994 (LIR 41000).

3. EVALUEREND GEDEELTE

3.1. Evaluatie van de opheffing van de bescherming

Op het ogenblik van de bescherming waren de aanleg van de N71 (Ringlaan) en de bijhorende parking nog niet gerealiseerd. Die volgden korte tijd later, dus na maart 1974. Deze ruimtelijke ontwikkeling heeft de context van de beschermde Groote Hoef aanzienlijk veranderd. Op het ogenblik van de bescherming was de hoeve nog omgeven door landbouwgrond. Maar daar kwam verandering in door de aanleg van de Ringlaan en parking. De aanleg van deze infrastructuur tastte het landelijke karakter van de omgeving van de Hoeve De Groote Hoef aan. De erfgoedkenmerken en -elementen van het agrarisch landschap gingen in deze delen van de hoeveomgeving verloren.

De bescherming van hoeve De Groote Hoef als monument en de bescherming van zijn omgeving als cultuurhistorisch landschap worden gedeeltelijk opgeheven, omdat de erfgoedwaarden onherstelbaar zijn aangetast of verloren gegaan ter hoogte van het wegtracé van de N71 (Ringlaan) en de parking.

¹⁰ <https://dsi.omgeving.vlaanderen.be/fiche-detail/c6feefe9-a106-458a-8986-190ad206321d>

3.2. Registratie van de erfgoedwaarden die verloren gaan

Dit opheffingsdossier registreert de verloren gegane erfgoedwaarden voldoende. Er is bijgevolg geen verplichting tot registratie van eventueel nog overblijvende erfgoedwaarden, -kenmerken of -elementen.

3.3. Motivering van de afbakening van de opheffing

De bescherming van hoeve De Groote Hoef als monument en de bescherming van zijn omgeving als cultuurhistorisch landschap, Hoeverdijk 11, Lommel, worden gedeeltelijk opgeheven. De kadastrale percelen gevat door de opheffing zijn opgenomen in artikel 2 van het ministerieel besluit.

Het gedeelte van het perceel ten zuiden van de Ringlaan, het traject van de Ringlaan zelf en de parking op de hoek van de Ringlaan-Hoeverdijk worden door deze gedeeltelijke opheffing uit de afbakening van de bescherming verwijderd. In 1974 behoorde dit deel van de bescherming nog tot de landbouwgronden rond de hoeve. Door de aanleg van de Ringlaan en de bijhorende parking is dit stuk van de omgeving rond de hoeve onherroepelijk gewijzigd en kreeg het een andere ruimtelijke bestemming.

De nieuwe afbakening volgt maximaal de zuidelijke grens van perceel 27R (Lommel, 4de afdeling, sectie D, perceelnummer 27R).

4. BRONNEN

- Onroerend Erfgoed Limburg, Beschermings- en beheersarchief, Beschermingsdossier DL 141 Hoeve De Groote Hoef (Lommel), 6 dozen.
- Algemeen Rijksarchief Brussel, Kaarten en plattegronden in handschrift reeks 1 (INV 003), nr. 27/1-3: Kaart van de grens van de Oostenrijkse Nederlanden met de Verenigde Provincies, in het hertogdom Brabant, kwartier Antwerpen, opgemaakt naar aanleiding van het verdrag van Fontainebleau van 8 november 1785, niet geratificeerd ontwerp van 1789.
- Primitief kadaster 1843: Lommel, kaartblad sectie D (Cattenbosch Eynde), blad 1 (percelen 1-39), schaal 1:2500, [Cartesius](#) [online], https://search.arch.be/imageserver/topview.php?FIF=550/550_0001_000/550_0_001_000_02262_000/550_0001_000_02262_000_0_0001.jp2 (geraadpleegd op 23 juli 2023).
- Nationaal Geografisch Instituut, Luchtfoto 1952 B11-MOL 34, [Cartesius](#) [online], http://www.ngi.be/cartesius/images/air/1952_B11-MOL_8414.jpg (geraadpleegd op 19 juli 2023).
- Nationaal Geografisch Instituut: Chronologische mozaïek van de kaart van België voor het jaar 1981, [Cartesius](#) [online], kaartblad 17-3 (1971).
- Nationaal Geografisch Instituut: Chronologische mozaïek van de kaart van België voor het jaar 1989, [Cartesius](#) [online], kaartblad 17-3 (1986).
- Digitaal Vlaanderen, Orthofotomozaïek, kleinschalig, zomeropnamen, panchromatisch, 1971, GIS-data laag <https://www.vlaanderen.be/datavindplaats/catalogus/orthofotomozaiek-kleinschalig-zomeropnamen-panchromatisch-1971-vlaanderen> (geraadpleegd op 19 juli 2023).
- Postkaart van de Groote Hoef in Lommel (voor 1974), [Delcampe](#) [online], https://www.delcampe.net/static/img_large/auction/000/251/366/986_001.jpg (geraadpleegd op 23 juli 2023).
- INDEKEU B. 2018: *Smokkelen doorheen een "eiland": Lommel tussen twee verdragen van Fontainebleau (1785-1807)*, Jaarboekje voor de geschiedenis van Lommel 3, Lommel, 3-57.

- LEDEGEN G. s.d.: *Rosmolen van de Grootte Hoef*, Belgische molendatabase [online], <https://www.molenechos.org/molen.php?AdvSearch=1208> (geraadpleegd op 24 juli 2023).
- MENNEN V. 1978: Toponymische kanttekeningen bij de twee abdijhoeven van Averbode te Lommel, *Naamkunde*, 10, 170-190, *Digitale bibliotheek voor de Nederlandse Letteren* [online], https://www.dbnl.org/tekst/naa002197801_01/naa002197801_01_0009.php (geraadpleegd op 24 juli 2023).
- VAN ERMEN E. 1997: *Het kaartboek van Averbode 1650-1680*, Cartografische en Iconografische bronnen voor de geschiedenis van het Landschap in België, Brussel.
- VANDEN BOER A. 1976: *Historisch schets "Grootte Hoef" te Lommel*, onuitgegeven nota's in beschermingsdossier OE archief Limburg, Lommel.

5. BIJLAGEN BIJ HET INHOUDELIJK DOSSIER

5.1. Omgevingsplan

5.2. Fotobijlage

De fotoregistratie van de fysieke toestand, gevoegd als bijlage bij het ministerieel besluit, bevat alle relevante foto's voor dit dossier. Er is geen afzonderlijke fotobijlage bij het dossier gevoegd.

5.3. Documentatie